

मादकवस्तूनां वर्धित उपयोग निरास
कर्मणि छात्राणां दायित्वं।

अद्य सामूहिकविपत्तिषु प्रधानं भवति मादक-
वस्तूनां अमितउपयोगम् । मादकवस्तूनि समूहे
सुलभमेव । अनेकम् मादकवस्तूनां दायकः
अपि अस्ति । समूहं यत् अवगन्तुम् न
शक्नोति । प्रथमतया उपयोगम् अकरोत् चेत्
प्रतिदिनम् उपयोगम् कर्तुं तेषां इच्छन्ति ।
तस्य दायकः सम्पन्नः भवति चेत् उपयुक्त
मानवः दरिद्रः भवति । तस्य उपयोगम् न
केवलम् स्वस्य आरोग्यम् अपि तु समाजस्य
आरोग्यं अपि बाधते । तस्य वर्धित उपयोगः
स्त्री-छात्र सुरक्षां भीतिम् कुर्वन्ति । अन्यजनानां
वस्तूनां अपहरणं, मृत्युः च तस्य उपयोगेन
समाजे संभवति । इदं व्यवहारम् समूहे
प्रतिकूलरीत्या बाधते । उपयुक्त मानवानाम् मन-
शरीरा रोग्यम् च नाशयति । यत् मानवाः
अवगन्तुम् न शक्यते । अद्य छात्राः अपि तस्य
झाण्डे बन्धनस्तः भवति । ते दायकः या

उपयुक्तः इति द्वे रीत्या प्रवर्तते । ते तस्य
मित्रां अपि उपयोगम् कर्तुं प्रेरयति । यथा
झाण्डः (जालः) समानम् प्रचरति । यत् व्यवहारं
समूहे प्रतिकूल रीत्या या मनुष्यनाशनं अपि
कर्तुं शक्तः सव । अनुचित परिवारावस्था,
अनुचित सुहृद्वलयः या सामूहिकावस्था च
तस्य उपयोगम् कर्तुं प्रेरयति । तस्य उपयोगेन
युवजनता नाशयति चेत् राष्ट्रस्य सम्पतः अपि
नाशयति । युवजनता राष्ट्रानाम् कशेरुका भवति ।
युवजनतायाः बुद्धिः, सामर्थ्यम् च राष्ट्रविकासाय
उपयोगम् कर्तुं इति चिन्ता सर्वे मनसि भवितव्यम् ।
यथा राष्ट्रं उन्नतिं प्रापयितुं शक्नोति ।

अद्य अस्माकम् सर्वकारः
मादकवस्तूनां वर्धित उपयोगम् दूरीकरोतुम्
बहूनि पद्धतिः आविष्करति । सषु 'योद्धाव्'
मोबाईल आप्लिकेशन, 'विमुक्ति' पद्धतिः च
उदाहरणमेव । 'जून २६' - विश्व लहरि विरुद्ध दिनं
भवति । तस्य आचरणं छात्रान् मध्ये अवबोधम्
कर्तुं शक्यते । प्रतिवर्षं तस्य आचरणेन युवजनान्

मध्ये अवबोधम् सृष्टि । यथा मादकवस्तुनाम्
उपयोगम् दूरीकर्तुं शक्नोति । पोलिसस्, प्रक्सार्डिस्,
आरोग्यप्रवर्तकाः, अध्यापकः, रक्षाकर्तः तस्य
उपयोगात् युवजनान् संरक्षयितुं प्रवर्तन्ते ।
विविध कौणसिलिड् संस्थाः अस्थापयत् ।
उचित परिवाशवस्था - सामूहिकावस्था या उत्तम
सुहृत्वलथः च छात्रान् या युवजनान् तस्य
वलयात् बहिः आगमनम् कर्तुं प्रेरयति ।
रक्षाकर्तानाम् वात्सल्यं, स्नेहं च छात्रान्
तस्य उपयोगम् निष्करोतुं (बहिष्करोतुं)
सहायकमेव । छात्रान् इति रीत्या मित्रान्
मध्ये अवबोधं कर्तुं शक्यते । स्फोरूपताणाम्
निर्माणम्, वितरणं, नाटकं, फ्लाष् मोब्, चित्तीकरणं
च अवबोधं कर्तुं सहायकमेव । अन्तर्जालस्य
सदुपयोगं मादकवस्तुनां दोषफलानि जनान्
मध्ये प्रचरयितुं उत्तममार्गमेव । अध्यापक - रक्षाकर्त
सहाय्येण 'पोर्ट् फिल्म' निर्माय अन्तर्जालम्
उपयुज्य तस्य प्रचरणं आधुनिकसमूहे इति
आशयसंवेदनम् कर्तुम् प्राप्तः । नवमाध्यमानाम्

सदुपयोगम् कृत्वा तस्य दूष्यफलप्रचरणम्
जनाः झटिति श्रद्धयति । अध्यापकेन सह
प्रतिगृहम् गच्छन् तस्य उपयोगेण प्राप्त
दूष्यफलानि चर्चां कर्तुं शक्नोति । यथा
'ग्रामसभायां' या सांस्कारिकसंस्थायां भाषणं
करोति - एकम् उत्तममार्गम् भवति । बन्धुजनान्
मध्ये चर्चां कर्तुं साधयति । इत्यादीनि मार्गानि
स्वीकृत्य छात्रः इति रीत्या अन्य जनान् मध्ये
तस्य उपयोगेण प्राप्तमाणः दूष्यफलानि अधिकृत्य
अवबोधम् सृष्टयितुम् साध्यमेव ।

भारतम् विकसनस्य पन्थे
चलति । तद्समये तथा उन्मादकवस्तुनाम् उपयोगम्
राष्ट्रस्य विकसने प्रतिकूलरीत्या बाधते ।
युवजनः अयम् कार्ये श्रद्धालु भवेयु इति
इच्छामि । राष्ट्रस्य सर्वजनानाम् मिलित्वा
प्रवर्तनम् राष्ट्रविकसने हेतुः भवति । युवजनान्
तस्य दूष्यफलानि अवगच्छेत् चेत् राष्ट्रविकस-
नाय प्रवर्तनम् कर्तुं इच्छति । 'विभिन्ने एकत्वं'
इति भारतस्य सविशेषता न विस्मरेत् ।

तस्य सविशेषता अवगच्छेत् चेत् मादकवस्तुनां
उपयोगम् न कुरु । राष्ट्रे युवजनतायाः सेवनं
राजप्रगत्यै या राष्ट्रीन्नतिं अवश्यमेव ।
युवजनतायाः आरोग्यं अपि तद्विषये प्राधान्यं
अर्हति । इत्यतः सर्वकारः तस्य जालः नाशयितुं
प्रयत्नं करोति । तस्य प्रवर्तने अस्माकं
दायित्वं अवगच्छतुम् या प्रयत्नम् कर्तुं
इच्छामि । जीवितम् इति लहरि सर्वे अवगच्छेत् ।
अथम् जीवनम् मनोहरम् कर्तुं सर्वे
प्रयत्नम् कर्तुं इच्छामि । जीवितम् नैमिषिकमेव ।
तस्य आस्वादनं कर्तुं मादकवस्तुनाम् उपयोगम्
सकम् प्रतिसन्धिः सृष्टति । तस्य उपयोगात्
नष्टः आरोग्यं पुनः प्रापयितुं दुष्करमेव ।
तस्य उपयोगात् लब्धः निराशा या अनारोग्यावस्था
अतिविषमकरमेव । न केवलं उपयुक्त मानवः अपि
तु तस्य बन्धुजनः अपि तस्य फलं
अनुभवति । एतत् अवस्थाम् अवगन्तुम् या
अतीवप्राधान्येन चिन्तयितुं युवजनाः प्राप्त म्वा ।
एतत् विचिन्त्य सन्मार्गम् चिन्वनं कर्तुं

जीवनम् कुरु । तद् समये जीवितम् आनन्दकरं
भवति । राष्ट्रानाम् यां परिवाराणां कशेरुका इति
अवगच्छेत् । 'मादकवस्तु रहित देशः' अस्माकं
स्वप्नम् भवेयुः । तस्य स्वप्नम् साक्षात्कर्तुं
सन्मार्गं चलतु । सर्वे मानवानाम् स्वस्थ
दायित्वम् अस्ति । दायित्वं अवगच्छेत् प्रवर्तनम्
कुरु । जीवितम् मनोहरम् भवेत् । प्रबुद्ध युवत्वं
भवितव्यम् इति इच्छति ।

प्रबुद्ध जनाः राष्ट्रस्य सम्पतः ।